

Haparanda
stad

Grankullen, Nikkala och Seskarö skolor **Plan mot diskriminering och kränkande behandling**

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Planen gäller 1 mars 2019 - 28 februari 2020

Grunduppgifter	5
Verksamhetsformer som omfattas av planen	5
Ansvariga för planen	5
Vår vision	5
Planen gäller från	5
Planen gäller till	5
Läsår	5
Elevernas delaktighet.....	6
Vårdnadshavarnas delaktighet	6
Personalens delaktighet.....	7
Förankring av planen	7
Utvärdering.....	9
Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	9
Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	9
Resultat och analys av trivselenkäter hösten 2018:	10
Svarsfrekvens:	10
Nikkala	11
Seskarö	12
Grankullen	13
Särskilda insatser vidtas under läsåret 2018/19 riktat mot det främjande och förebyggande arbetet utifrån trivselenkätens resultat:	14
Årets plan ska utvärderas senast	14
Beskriv hur årets plan ska utvärderas	14
Ansvarig för att årets plan utvärderas	14
Främjande insatser	15
Skolans värdegrund.....	15
Vänskapsveckan (Grankullen)	16
Vänskapsveckan (Nikkala).....	17
Vänskapsveckan (Seskarö)	18
Rastverksamhet	19
Aktiviteter mellan årsgrupperna.....	20
Klassråd, elevråd, matråd, föräldraråd	21
Värdegrundssamlingar (Grankullen)	22
Värdegrundsarbete (Seskarö)	23
Kartläggningsmetoder	24
Områden som berörs i kartläggningen	24
Hur eleverna har involverats i kartläggningen.....	24
Hur personalen har involverats i kartläggningen	24
Förebyggande åtgärder.....	25
EQ (emotionell intelligens)	25
Rutiner för akuta situationer	27

Policy.....	27
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling.....	27
Personal som elever och föräldrar kan vända sig till:	27
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever.....	28
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	29
Rutiner för uppföljning	29
Rutiner för dokumentation.....	29
Ansvarsförhållande	29
Begrepp	30
Diskriminering.....	30
Direkt diskriminering	30
Indirekt diskriminering	30
Trakasserier och kränkande behandling	30
Kränkande behandling	30
Sexuella trakasserier	31
Repressalier	31
Diskrimineringsgrunder	32
Kön.....	32
Könsidentitet eller könsuttryck	32
Etnisk tillhörighet	33
Religion eller annan trosuppfattning	33
Funktionsnedsättning	34
Sexuell läggning	34
Ålder	35

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Nikkala, Seskarö och Grankullens grundskolor

Ansvariga för planen

Jarko Tuisku, rektor

Jan Lindgren, intendent

Vår vision

Vi möter varandra med respekt. Alla ska trivas och alla har samma värde. Varje elev ska känna sig trygg i skolan.

Planen gäller från

2019-03-01

Planen gäller till

2020-02-28

Läsår

Vt 2018/2019 – vt 2019/2020

Elevernas delaktighet

Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor vill att varje elev ska trivas i skolan och känna sig uppskattad och omtyckt av andra elever och av skolans personal. Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor vill att eleven respekterar andra, visar hänsyn, gott omdöme och att eleven möts av respekt och hänsyn från skolans personal och av andra elever.

Om eleven någon gång blir utsatt för mobbning, våld, hot eller kränkande behandling vill vi att denne omedelbart kontaktar en vuxen på skolan som denne känner förtroende för. Ser eleven att någon annan elev är utsatt för kränkande behandling kan denne hjälpa honom/henne genom att berätta vad denne sett för en vuxen i skolan.

Så här arbetar skolorna med att hålla eleverna delaktiga i arbetet med vår plan mot diskriminering och kränkande behandling:

- Genom regelbundna samtal i klasserna kring trivsel, ordning och trygghet.
- Klass- och elevråd.
- Konkret arbete med värdegrunden (t.ex. samtal, övningar, samlingar, forumspel och temaarbeten)
- Utvecklingssamtalen, där elevens klasslärare tar upp frågor som rör elevens trivsel, trygghet och kamratrelationer i skolan.
- Trivselenkät en gång i terminen.
- Genomgång av resultatet från trivselenkäten tillsammans med personalen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavaren har ett stort ansvar. Om skola och hem visar tydligt att de tar avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnet. Prata med ditt barn om hänsyn och att alla är olika men lika mycket värda. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfryst?

Om vårdnadshavaren misstänker att ett barn eller någon annans barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling – kontakta elevens lärare, någon bland personalen eller skolans rektor/ intendent. Om vårdnadshavaren misstänker att dennes barn utsätter andra för kränkande behandling råder vi dig som vårdnadshavare att göra helt klart för barnet att du inte accepterar någon form av kränkande

behandling/mobbing och att du ser mycket allvarligt på ett sådant beteende. Även i detta fall är det bra att vårdnadshavaren kontaktar ditt barns lärare eller skolans rektor/intendent. Vi ska alla hjälpas åt att skapa en skola där alla trivs och har det bra.

Under utvecklingssamtalen är hänsyn, trygghet, respekt och studiero en punkt som diskuteras utifrån ett föräldraperspektiv.

Skolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling presenterades för alla skolornas föräldrarådsrepresentanter under föräldrarådsmöten i januari och februari 2019. Vid dessa möten gavs föräldrarna möjligheten att komma med synpunkter kring planen innan den fastställs. Föräldrarna önskade att skolan inför omedelbar kontakt med hemmen i åtgärdstrappan för kränkande handlingar, när ett barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Detta skrevs in i åtgärdstrappan.

Personalens delaktighet

Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor plan mot diskriminering och kränkande behandling ska gälla överallt och för alla på Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor. Personalen på Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor är delaktiga i arbetet med att revidera skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling genom utvärdering av föregående års plan och vidare diskussioner om hur vi utvecklar detta arbete. Personalen har vidare fått analysera trivselenkäterna på varje skola.

Eleven kan förvänta sig att personalen bemöter det med respekt, att personalen bryr sig om denne och kommer att göra allt för att hjälpa om eleven råkar illa ut, att personalen kommer att ingripa mot alla former av kränkande behandling eller tilltal. Föräldrar kan förvänta sig att personalen arbetar för att eleven känner trygghet och att personalen arbetar för en trygg och säker arbetsmiljö, att personalen ingriper mot kränkningar och att vi tar kontakt med föräldern om något händer.

Personalen på Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor utarbetar förslag på åtgärder som ska stärka tryggheten i klasserna och skolan, bland eleverna. Varje vecka träffas arbetslagen för planering. Under dessa möten diskuteras elevernas trygghet och trivsel.

Förankring av planen

När planen mot diskriminering och kränkande behandling fastställts går varje lärare igenom den med eleverna i varje årskurs. Under föräldramötena i början av läsåret och på utvecklingssamtalen i oktober - november presenteras planen så att alla är välinformerade

om planen och skolans syn på konsekvenserna av kränkande behandling och diskriminering. På skolorna förs ständigt återkommande samtal om respekt, hänsyn, vänskap, relationer och diskrimineringsgrunderna. Det är viktigt att eleverna är delaktiga och att de får komma med konstruktiva förslag när problem uppstår - på så sätt hålls planen levande löpande under läsåret. Personalen är uppmärksamma på kamratrelationerna i klassen och diskuterar trivsel och förhållningssätt med eleverna.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Skolornas klasslärare har utvärderat trivselenkäter på varje enhet under arbetsplaneringar den 12 februari 2019. Varje arbetslag lämnade in ett skriftligt underlag efter dessa samtal. Fritidshemmets personal diskuterar trivselenkäten och den tidigare planen på sina arbetslagsmöten. Rektor samlade in alla underlag för att sammanställa dessa till en sammanställd utvärdering.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Nikkala, Seskarö och Grankullens skolors personal, elever och föräldrar.

Resultat och analys av trivselenkäter hösten 2018:

Svarsfrekvens:

Seskarö

F-3 – 23 elever

4-6 – 17 elever

Totalt: 100 % av det totala antalet elever på skolan (40 elever)

Grankullen

F-2 – 57 elever

4-6 - 34 elever

Totalt: 89 % av det totala antalet elever på skolan (102 elever)

Nikkala

F-3 – 41 elever

4-6 – 24 elever

Totalt: 95 % av det totala antalet elever på skolan (68 elever)

Enkäterna visar på en hög andel elever som trivs i skolorna. Eleverna berättar att de trivs i skolan för att de har kamrater, goda relationer, bra skolgård, att de får lära sig och att de i största allmänhet trivs för att de är trygga. På frågan *trivs du i skolan* svarar fem elever nej av alla totalt 196 deltagande elever. På frågan *trivs du med dina klasskamrater* svarar två elever nej av alla totalt 196 deltagande elever

Nedan en sammanställning av analysarbetena av trivselenkäterna skolvis:

Nikkala

Utvärderingen visar överlag ett gott resultat.

F-3

-Raster: Vi måste se över och observera vilka som är ensamma och hur de leker på rasterna. Se till att alla tillåts vara med i lekarna.

-Arbetsro: Det finns en elev som aldrig känner arbetsro och fyra stycken som sällan kan koncentrera sig i klassen.

- Sex stycken vågar aldrig/sällan säga ifrån om någon blir retad, vi måste se vad det är som gör att de känner att de inte får prata.

- Ett flertal elever känner sig otrygga i duschen/omklädningsrummet. Vi måste prata med eleverna om hur man betar sig i såna utrymmen.

- Vi behöver gå igenom ordnings- och trivselreglerna då nästan alla, utom en, anser att dom alltid följer reglerna.
- På fritids: Fyra upplever att det är någon som är oschysst.

4-6

- 5 stycken elever upplever att någon i klassen är oschysst.
- 4 stycken upplever att det alltid är någon som är utanför.
- 5 stycken anser att det sällan är arbetsro.
- Det finns en förbättring från förra året angående arbetsro där majoriteten nu anser att det är arbetsro i klassrummet.
- 2 stycken anser att det inte finns någon vuxen att prata med på skolan. Sedan enkäten gjordes har vi fått en kurator dit de dock kan vända sig.
- De äldre vågar säga ifrån om det är bråk i skolan eller på skolgården.

Sammanfattning

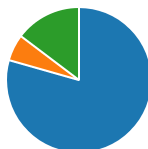
Svaren är inte överraskande för oss personal, vi är medvetna om vilka utvecklingsområden vi har på skolan. Vi är även medvetna om vilka elever som behöver extra hjälp och stöd. Vi ska fortsätta att iakttä under rasterna för att identifiera de elever som upplever utanförskap. Vi ska även uppdatera eleverna om skolans regler, förväntningar och trivselregler.

Åk: F-3:

3. Trivs du i skolan?

[Mer information](#)

● Ja	27
● Nej	2
● Sällan	5

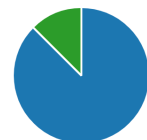

Åk 4-6:

3. Trivs du i skolan?

[Mer information](#)

● Ja	21
● Nej	0
● Sällan	3

Seskarö

Resultaten visar att våra elever trivs och känner sig trygga på alla platser i skolan. Alla upplever att de alltid eller oftast har arbetsro. Vi ser att barnen trivs bra och är trygga i skolan. Men det kan också bero på dagsformen om de svarat sällan eller Nej. Vi ser också att eleverna inte upplever att de är oschyssta mot varandra. På rasterna ser vi att alla har någon att vara med och att de har olika aktiviteter. Vi har ett par elever som upplever att de är utanför och saknar kamrater.

En elev upplever att duscharna på idrotten är en otrygg plats eftersom pojkarna kan komma in. Alla elever anser att de följer reglerna på skolan. Alla elever upplever att lärarna är schyssta. En elev i förskoleklass känner sig otrygg på multiarenan eftersom det finns en hund på en av skolans granngårdar som inte kan komma in på skolans område men som skäller ibland. En annan elev känner otrygghet på baksidan av skolan.

Vi bestämmer att vara uppmärksamma på var eleverna befinner sig på skolgården under rasterna så att alla ska känna sig trygga. En personal stannar nere i kapprummet tills de flesta elever gått till respektive klassrummet för att undvika konflikter som kan uppkomma och skapa lugn och ro.

Sammanfattning

Åk F-3:

3. Trivs du i skolan?

[Mer information](#)

Ja	19
Nej	1
Sällan	3

Åk 4-6:

3. Trivs du i skolan?

[Mer information](#)

Ja	16
Nej	0
Sällan	1

Grankullen

Utvärderingen visar överlag ett gott resultat. De flesta elever upplever att de har goda relationer till klasskamrater och lärare.

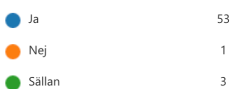
Frågan ”Trivs du i skolan?” 3 st svarar ”sällan” 1 st svarar ”nej” - En elev som svarar på följdfrågan, om man kan berätta mer om sitt svar, skriver att hen ofta är trött pga. långa skoldagar då hen kommer tidigt på morgonen. En elev har skrivit ”... för att några pojkar är dumma mot mig nästan varje dag”. Den som har långa dagar börjar på småbarnssidan på morgonen, men trivs i skolan. Frågan ”Är det någon i din klass som är oschysst med dig?” 10 st svarar ”ja” 14 st svarar ”sällan” 4 st svarar ”annat” - Vi måste arbeta vidare med värdegrundsfrågorna, hur vi är mot varandra. Fler övningar där barnen känner sig mer trygga med varandra. Intensivt arbete klassvis med gruppstärkande övningar, filmer som behandlar värdegrund, boktips ”Öppna för samtal” med diskussionsmaterial. Frågan ”Har du någon att vara med på rasterna?” 1 st svarar ”nej” 3 st svarar ”sällan” - Vi vuxna lotsar in de barn som vi ser är ensam på rasten. Frågan ”Är det någon i klassen som du märker inte får vara med i olika lekar eller aktiviteter på rasterna?” med följdfrågan ”Hur ofta märker du detta? Har du berättat för någon om detta?” 4 st svarar ”ja” 18 st svarar ”sällan” - De flesta elever verkar ha berättat åt en vuxen om de sett någon ensam på rasten. Om vi vuxna ser en elev ensam, som inte vill bli lotsad till en lek så måste vi bli bättre på att starta igång aktiviteter för att samla ihop fler barn och starta en lek. Då brukar barn per automatik komma dit. Påståendet ”Jag känner arbetsro i klassrummet” 11 st svarar ”sällan” 2 st svarar ”aldrig” - Vi diskuterar om att svaren kan bero på oron på hösten som fanns i de yngre klasserna (förskoleklass samt åk 1). Vi vuxna behöver vara tydliga, tänka på placeringen. Påståendet ”Jag känner att det finns vuxna på skolan som jag kan prata med”. Svaren visar att barnen känner sig trygga med de vuxna då ingen svarat ”sällan” eller ”aldrig”. Frågan ”Finns en eller flera elever som är oschyssta mot dig?” 4 st svarar ”ofta” - Fortsätta arbeta med värdegrundsfrågor. Frågan ”Finns det vuxna på skolan som är oschysst mot dig?” 1 st svarade ”ofta” - Eleven såg inte vad hen själv gjort, och kunde inte acceptera den vuxnes gränser. Påståendet ”Jag vågar säga ifrån om någon blir retad”. 3 st svarar ”sällan” 5 st svarar ”aldrig” - När vi går igenom svaren kan vi se ett mönster att de barn som svarat ”sällan” eller ”aldrig” kanske inte gör det i rädsla om att själv hamna i bråk. Frågan ”Finns det några platser på skolgården eller inomhus i skolan där du känner dig osäker eller otrygg?” - Vattentornet, omklädningsrummet på idrotten samt fotbollsplanen sticker ut, då 5-7 elever svarat att det känns otryggt där. Några som svarat duschrummet som otrygg plats är pga. brandlarmet som gick precis då eleverna var i duschen. Vattentornet, 2st eftersom ”det är så högt” samt 1 som svarade ”tjejerna tjafsar där”. Vi vuxna måste finnas på de ställena, viktigt med två vuxna i omklädningsrummen.

Sammanfattning

Åk F-3:

3. Trivs du i skolan?

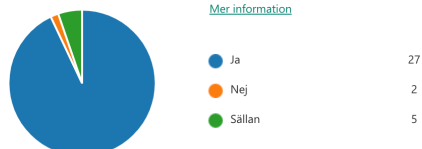
[Mer information](#)

Åk 4-6:

3. Trivs du i skolan?

[Mer information](#)

Särskilda insatser vidtas under läsåret 2018/19 riktat mot det främjande och förebyggande arbetet utifrån trivselenkätens resultat:

- Rastvärdar, iförda gula reflexvästar ska finnas ute alla raster. Särskilt otrygga platser har kartlagts på varje skola och ett rastvärdsschema med särskilda ansvarsområden för rastvärdarna finns på varje enhet. Antalet rastvärdar har utökats under läsåret 2018-19. Rastvärdsscheman har satts upp på strategiskt utvalda platser för att stärka elevernas kännedom om vilka vuxna som ska vara ute på rastvärd.
- Organiserad rastverksamhet ska erbjudas alla dagar under skolans lunchrast.
- Värdegrundssamlingar hålls minst två gånger under varje termin. Samlingarna har olika teman, t.ex. barns rättigheter under FN-dagen eller tema vänskap under alla hjärtans dagen. Klasserna får uppgifter att fortsätta arbeta med i klassen.
- Temaarbeten hålls kontinuerligt för att stärka såväl trivsel som trygghet bland skolornas alla elever. Genom insatser där eleverna blandas i blandade åldersgrupper lär eleverna känna andra barn och vuxna på skolorna.
- Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt genusfrågor diskuteras i alla skolans årskurser.

Årets plan ska utvärderas senast
2020-02-15

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Årets plan mot diskriminering och kränkande behandling ska utvärderas genom samtal i mindre grupper under en utbildningsdag under februari 2020 eller under en arbetslagsplanering.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Jarko Tuisku, rektor

Jan Lindgren, intendent

Främjande insatser

Skolans värdegrund

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

I Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor ska arbetet präglas av omtanke, hänsyn och respekt i en skola där alla är olika och unika men lika mycket värda. Alla elever ska känna sig trygga i skolan, motverka utanförskap, diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Läsåret inleds med en gemensam uppstart i arbetet - skolans värdegrund, *hänsyn, omtanke och respekt*. Samtliga klasser arbetar första veckorna med gruppstärkande övningar, förhållningssätt gentemot varandra, ordningsreglerna och begreppen diskriminering, trakasserier och kränkningar. Detta arbete fortsätter därefter löpande under hela läsåret genom bl.a. värdegrundsarbete, dramaövningar, forumspel, värdegrundssamlingar och andra gemensamma aktiviteter, där bl.a. kamratskap, etnicitet, könsroller, kroppsideal, konsumtion, samt kritisk granskning av hur dessa företeelser framställs i medier och populärkultur tas upp.

Ansvarig

Rektor, intendent och skolans personal

Datum när det ska vara klart

Kontinuerligt under läsåret

Vänskapsveckan (Grankullen)

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

I Grankullensskolan fokuseras arbetet denna veckan kring hur vi är mot varandra, värdegrund, vänskap, omtanke och respekt i en skola där alla är olika och unika men lika mycket värda. Alla elever ska känna sig trygga i skolan, motverka utanförskap, diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Värdegrundssamling i gymnastiksalen, fettisdagen med gruppstärkande aktiviteter utomhus i åldersblandade grupper.

Ansvarig

Skolans personal

Datum när det ska vara klart

Fredagen den 14 februari 2020

Vänskapsveckan (Nikkala)

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

I Nikkala skola ska denna temavecka (v. 7) koncentrera sig på arbete kring hur vi är mot varandra, värdegrund, vänskap, omtanke och respekt i en skola där alla är olika och unika men lika mycket värda. Alla elever ska känna sig trygga i skolan, motverka utanförskap, diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Gruppstärkande aktiviteter mellan årsgруппerna: skapande arbete, snöskulptering och en vänskapslunch.

Ansvarig

Skolans personal

Datum när det ska vara klart

Fredagen den 14 februari 2020

Vänskapsveckan (Seskarö)

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

I Seskarö skolan fokuseras arbetet denna vecka kring hur vi är mot varandra, värdegrund, vänskap, omtanke och respekt i en skola där alla är olika och unika men lika mycket värda. Alla elever ska känna sig trygga i skolan, motverka utanförskap, diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Värdegrundssamling i gymnastiksalen, fettisdagen med gruppstärkande aktiviteter utomhus i åldersblandade grupper.

Ansvarig

Skolans personal

Datum när det ska vara klart

Fredagen den 14 februari 2020

Rastverksamhet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga i skolan, i klassrummet och på skolgården. Motverka utanförskap samt förebygga kränkande behandling och diskriminering.

Insats

Rastvärdar cirkulerar på skolgården under förmiddagsrasten och på den gemensamma lekrasten efter lunch, kl 11.00-11.30 och 11.30-12.00, enligt ett rastvärdsschema. Personal finns ute på skolgården på bestämda, strategiskt utvalda platser då barnen befinner sig utomhus. All personal har ansvar att stanna upp och ingripa när man ser elever som bråkar eller använder nedlåtande kommentarer, miner eller liknande.

Rastvärdarna bär alltid gula rastvärdsvästar.

Ansvarig

Rektor och skolans personal

Datum när det ska vara klart

Kontinuerligt under läsåret

Aktiviteter mellan årsgrupperna

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Skapa en trygg atmosfär och att eleverna i de olika åldrarna lär känna varandra för att skapa bättre förutsättningar för gruppsamhörighet. Att lära känna varandra, öka trivseln och öka samarbete vid temaarbeten och elevens val.

Insats

Gemensam fadderverksamhet genomförs på skolan minst ett par gånger under läsåret. Gemensamma dagar genomförs där fadderverksamheten får genomsyra dagen, bl.a. friluftsdagar och temadagar.

Ansvarig

Ansvarig lärare och fritidshemspersonal

Datum när det ska vara klart

Fredagen den 28 februari 2020

Klassråd, elevråd, matråd, föräldraråd

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Att eleverna utvecklar demokratiska värden och ser vilka möjligheter som finns att påverka sin vardag i skolan. Brukarundersökningen genom Haparanda stad. Trivselenkäter våren 2019 och hösten 2019.

Insats

Alla klasser har klassråd en gång i månaden, inför mötet med elevrådet. Nikkala, Seskarö och Grankullens skolors föräldraråd har möten där skolledningen deltar för en kontinuerlig dialog om skolans arbete. Föräldrarådet ger föräldrar insyn och delaktighet i skolans verksamhet och en möjlighet att kunna påverka och delta i skolans utvärdering.

Ansvarig

Rektor och intendent

Datum när det ska vara klart

Pågår hela läsåret

Värdegrundssamlingar (Grankullen)

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Utveckla den sociala kompetensen och skapa goda förutsättningar för gruppsamhörighet från förskoleklassen till årskurs 6.

Insats

Värdegrundssamlingar hålls två till tre gånger per termin i skolans gymnastiksal. Arbetslagen ansvarar och planerar tillsammans arbetsenheterna för olika teman. Förskolan finns med på samlingarna för en ökad samverkan mellan förskola och skola. Efter värdegrundssamlingarna får klasserna olika uppgifter att fortsätta arbeta med i klassen.

Ansvarig

Skolans personal

Datum när det ska vara klart

Kontinuerligt under läsåret

Värdegrundsarbete (Seskarö)

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

På Seskarö skola koncentrera vi oss på arbete kring hur vi är mot varandra, värdegrund, vänskap, omtanke och respekt i en skola där alla är olika och unika men lika mycket värda. Alla elever ska känna sig trygga i skolan, motverka utanförskap, diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Vid läsårets början arbetar vi extra mycket med värdegrunden. Vi ser på filmer, samtalar, har olika samarbetsövningar och skriver upp vilka regler vi vill ha, både i klassrummet och i skolan, för att alla ska trivas och må bra. När den grunden är lagd fortsätter sedan arbetet kontinuerligt under läsårets gång. Vi har bl a olika aktiviteter med åldersblandade grupper vid ett flertal tillfällen för att eleverna ska lära känna varandra och kunna samarbeta med alla på skolan. Vi är noga med att omedelbart ta tag i och följa upp konflikter som uppstår mellan eleverna.

Ansvarig

Skolans personal

Datum när det ska vara klart

Vid läsårets slut.

Kartläggningsmetoder

Trivselenkät genomförs under höst- och vårterminen i alla årskurser på alla skolor. Klasskonferenser hålls en gång per termin. Trivselenkät genomförs en gång per termin. Skolsköterskan har hälsosamtal med förskoleklass elever och föräldrar, samt åk 4 eleverna.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Trivselenkät genomförs med alla elever i oktober 2018 och senare under vårterminen 2019.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Alla klasslärare tillsammans med arbetslagen är delaktiga i elevernas klassråd och har regelbundna samtal för att ta reda på elevernas trivsel och trygghet. All personal tar del av trivselenkäterna under vårterminen 2019 och analyserar resultatet samt utvecklar verksamheten utifrån dessa svar.

Personalen är aktiv i genomförandet av trivselenkäten en gång varje termin med sina elever, genom att konkret genomföra enkäterna digitalt med eleverna. Resultatet följs upp av mentorer och pedagogerna i klasserna och åtgärder sätts in där behov finns och utvärderas kontinuerligt. Skolornas elevhälsoteam och rektor följer upp resultaten och utvecklingen över tid.

Förebyggande åtgärder

Namn

EQ (emotionell intelligens)

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Att genom arbetspass, temaarbeten, eller annan undervisning om och kring skolans värdegrund, kamratskap och sociala förmåga lyfta upp aktuella områden i detta på ett för eleverna dagsaktuellt, tydligt och konkret sätt. Genom att varva värderingsövningar, samtal och annat praktiskt arbete övas elevernas förmåga att förstå hur vi ska förhålla oss gentemot varandra och att vi alla är olika, unika, men lika värda. Vidare åskådliggörs begreppen diskriminering, trakasserier och kränkningar under dessa lektionspass. Utvärdering sker löpande under våra arbetsenhets- och professionsmöten, samt under målkonferenserna, där frågeställningar kring hur vi arbetat med begreppen diskriminering, trakasserier och kränkningar gått. Särskilda uppföljningsfrågor ställs inom ramen för den andra, årliga trivselenkäten som genomförs under vårterminen.

Åtgärd

- Vi schemalägger pass där värdegrundsfrågor bearbetas inom ramen för en skoldag.
- Varje arbetslag har en ansvarig personal som ansvarar för att planera, genomföra och utvärdera dessa pass.

Motivera åtgärd

Eleverna involveras i likabehandlingsarbetet.

Ansvarig

Lärare och fritidshemspersonal

Datum när det ska vara klart

Pågår under hela läsåret

Rutiner för akuta situationer

Policy

All personal i Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor har ansvar för att förebygga och aktivt motverka kränkande behandling och diskriminering. När skolan får reda på att någon kränkning skett, utreds händelsen skyndsamt. Utredningens omfattning beror på händelsens karaktär och utförs med hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Det är vuxna som ansvarar för att ingen ska bli illa behandlad i skolan. Tillsammans skapar barn och vuxna ett klimat där kränkningar inte finns.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor finns ett elevhälsoteam som ansvarar för skolans likabehandlingsarbete. På arbetslagens möten, varje vecka, uppmärksammas om det är någon elev som är utsatt eller som kränkt andra elever. Elevhälsan träffas 1-2 ggr per månad på varje enhet för att kartlägga, planera och följa upp ärenden. Rastvärdarna har ett viktigt ansvar i det dagliga arbetet på rasterna. De behöver vara aktiva i det dagliga samtalet med eleverna om hur det varit på rasterna.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till:

Elevhälsoteamet:

Jarko Tuisku, rektor

Jan Lindgren, intendent

Siv Styrman, lärare (Grankullensskolan)

Karolina Korpioja, pedagog (Grankullensskolan)

Victoria Bucht, skolkurator (Grankullen, Nikkala och Seskarö skolor)

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. En av skolans personal får kännedom om kränkning, konflikt eller att någon elev känt sig utsatt.
- 2a. Situationen åtgärdas inledningsvis med ett samtal eller en tillsägelse, eller enklare medlingssamtal med berörda parter. Klassläraren informeras. Klassläraren/-arna informerar de inblandade elevernas föräldrar.
- 2b. Vid allvarigare situationer kontaktas klassläraren som i sin tur kontaktar någon i trygghetsteamet. Rektor eller intendent informeras. Klassläraren/-arna informerar de inblandade elevernas föräldrar.
3. Klasslärare och representant från elevhälsoteamet träffar samtliga inblandade och har individuella samtal med dem i syfte att utreda vad som hänt. När alla inblandade fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av det som hänt, kan skolan bedöma om och i sådana fall bestämma vilka insatser som bör göras. Insatser kan vara medlingssamtal eller allvarssamtal.
4. Klasslärare eller representant från trygghetsteamet ringer och informerar vårdnadshavare.
5. Klasslärare eller personal anmäler kränkningen till staden. Anmälan görs på *kommunens informationssystem om arbetsmiljön*, KIA-elev, varifrån en signal går till rektor som får i uppgift att administrera en handlingsplan för det specifika ärendet.
6. Uppföljning en eller två veckor efter händelsen.
7. Om kränkningar och trakasserier ej upphört kallas berörda elever tillsammans med vårdnadshavare till samtal hos rektor och/eller intendent och kurator, samt ytterligare en representant från elevhälsoteamet. Samtalet dokumenteras genom ett elevkonferensprotokoll (blankett 4B).
8. Om kränkningar och trakasserier fortgår efter detta vidtas ytterligare åtgärder. Det kan vara disciplinära åtgärder som beskrivs i skollagen, t.ex. en skriftlig varning eller tillfällig omplacering. Det kan också innebära kontakt med andra myndigheter såsom socialtjänsten eller polisen. Förvaltningens utredare följer upp anmälan om upplevd kränkning och återkopplar.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om elev, förälder eller skolans personal upplever att elev/elever diskriminerats, trakasserats eller kränkts av anställda på skolan hänvisas ärendet till biträdande rektor/rektor som omgående utreder saken. Anmälan av kränkningen dokumenteras. Anmälan mailas vidare till Barn- och ungdomsförvaltningen.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker mellan en till två veckor från det att händelsen inträffat och sker tillsammans med den som blivit utsatt och den som utsatte. Om kränkningar och trakasserier ej upphört vid uppföljningssamtalet kallas berörda elever tillsammans med vårdnadshavare till samtal hos rektor och/eller biträdande rektor och kurator, samt ytterligare en representant från trygghetsteamet. Samtalet dokumenteras genom ett elevkonferensprotokoll (blankett 4B). Under detta samtal upprättas också en handlingsplan.

Rutiner för dokumentation

Alla anmälningar om kränkande behandling dokumenteras. Anmälan mailas till rektor och vidare till Barn- och ungdomsförvaltningen.

Kopia på anmälan sparas hos rektor.

Ansvarsförhållande

Rektor och intendent ansvarar för att Nikkala, Seskarö och Grankullens skolor bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande handling och diskriminering av elever. Rektor tillsammans med elevhälsoteamet utvecklar teamets arbete. Elevhälsoteamets representanter ansvarar för att arbetsenheterna diskuterar nuläget i klasserna och har en stående punkt i dagordningen under sina möten. Klasslärare ansvarar för att regelbundet samtala med sina elever om trivsel och eventuella kränkningar.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för

trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”. Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från

skolans tjejtiolett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]

Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå i skolan!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom,

men inte gör något. [trakasserier]

- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen. Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Haparanda
stad